

Ret og vrang

Uddrag af foredrag i DKK Kreds 6 med DKK's formand Jørgen Hindse. Artiklen er bearbejdet til brug for Islandshunden af Jørgen Metzdorff.

Det, at man køber noget der ser helt anderledes ud når klagefristen udløber efter 2 år, det kan naturligvis ikke undgås, engang imellem, at give problemer.

Grundreglen i handel er, at når en køber har købt en vare og betalt den aftalte pris, så er det køberens vare. Sådan er det ikke i mange hundehandler, hvor opdrætteren har indført klausuler om f.eks. brug af hunden i avl. Det er her, at opdrætterne forbryder sig mod købeloven og det er ofte dette der er stridigheder om, i de sager der behandles af DKK's Klagenævn.

Som der står i loven, har man ikke været ordentlig og redelig i sin handel, hvis man narrer en fuldstændig ukyndig køber der ikke ved noget om, hvad der er kutyme indenfor handel med hunde.

Eksempler på dette kan være, at man lokker køberen til at skrive under på, at den søde hvalp til kr. 14.000 skal betales kontant; at den skal udstilles 3 gange for købers regning, den ene gang på Bornholm; at den kun må udstilles når sælger har givet lov til det, fordi sælger skal vælge hvilken dommer den må udstilles hos. Andre eksempler omfatter, at den ikke må gennemgå sundhedsundersøgelser, uden aftale med sælger eller omvendt, at den skal gennemgå hofte- og albueundersøgelser, øjenlysning, m.m. for købers regning; at den ikke må bruges i avl uden sælgers skriftlige godkendelse; at sælger, hvis den får hvalpe, skal have frit valg af en hvalp fra hvert kuld; eller at sælger, hvis der er tale om en hanhund frit skal kunne parre sine tæver med den og at den i øvrigt ikke må parre andre tæver uden sælgers skriftlige tilsagn. Det kunne også være en klausul om at køber ved overtrædelse af en af disse regler, skal betale en stor bod.

Jørgen Hindse kommenterer dette med ordene: "Glem dette bullshit. Det holder ikke i retten, og det holder ikke til en vurdering i DKK's klagenævn eller i Forbrugerklagenævnet. Det er en grundregel indenfor forbrugerbeskyttelse, at man som sælger, skal opfylde sin loyale oplysningspligt og handle ordentligt og redeligt."

Der findes forskellige slags køb: civilkøb, handelskøb og forbrugerkøb:

- Civilkøb er en handelsform hvor begge parter "står lige" og hverken sælger og køber handler som led i sit erhverv eller interesse.
- Handelskøb er et køb, hvor begge parter anses som værende professionelle erhvervsdrivende, f.eks. to opdrættere med kennelmærke der handler med hinanden.

Fælles for civilkøb og handelskøb er, at der parterne imellem, kan lave aftaler der ikke umiddelbart er omfattet af købeloven.

- Forbrugerkøb er en handelsform, hvor køberen (forbrugeren) handler udenfor sit erhverv, og sælger handler som led i sit erhverv, f.eks. et salg af en hvalp fra en opdrætter til en privat person/familie.

Næsten al handel med hunde hører til i kategorien forbruger køb og er reguleret af købeloven og aftaleloven. Købeloven er lavet for at beskytte forbrugeren og gælder uanset varens art. Har varen en mangel, har man jf. købeloven mulighed for at klage.

Det vigtige i forhold til forbruger køb er, at parterne imellem ikke kan aftale noget der stiller køberen ringere end det købeloven tilsikrer. Man kan som sælger f.eks. ikke lave en aftale om, at "i denne handel gives der ingen reklamationsret", eller at "der gives ingen erstatning, hvis der er noget i vejen med hunden" og det heller ikke kombineret med at, "prisen på hunden er til gengæld sat 3.000 kr. ned fra starten."

Forbruger køb kan jf. købeloven ikke afviges eller fraviges til ugunst for køber. Dette uanset at køber måtte have skrevet under på aftaler som de ovenfor anførte. En underskrift fra køber på noget der er åbenlyst urimeligt, er således ugyldig.

Vær ærlig, lad vær med at fortie noget

I udgangspunktet kan man som opdrætter ikke risikere at skulle betale mere tilbage i erstatning end det hvalpen er solgt for. Man kan risikere at skulle betale det fulde salgsbeløb, fordi køber gør brug af sin ret til at tilbagelevere hvalpen og kræve alle pengene tilbage.

Hvis man ikke vidste, eller burde have vidst noget om den specifikke situation, kommer man normalt ikke til at skulle erstatte mere end hundens salgspris. Har man derimod handlet svigagtigt eller fortiet noget man burde have fortalt ved købet, kan man komme til også at skulle betale f.eks. dyrlægeregninger der rækker ud over hvalpens oprindelige pris.

Et andet krav i købeloven er, at salgsgenstanden skal svare til det den er solgt som. Sælger man en hund som familiehund, skal den altså være egnet til at være familiehund. På samme måde skal en hund solgt som avlshund, være egnet til at være avlshund, ligesom at en hund solgt som udstillingshund skal være egnet til dette.

Jørgen Hindse advarer direkte mod at sælge hunde som andet end familiehunde. Lov ikke for meget og der hvor der loves mindst, er ved at sælge hunden som familiehund. Hunden skal selvfølgelig være egnet til at være familiehund i en almindelig dansk familie i 2015.

Hvad kan man som opdrætter komme til at betale for?

Som opdrætter kan man naturligvis kun komme til at betale for noget, hvis der foreligger en mangel. Har man købt en hund som familiehund og det viser sig, at den ikke har rejst det ene øre op i en alder af 23 måneder, så er det sandsynligt, at øret aldrig rejser sig. Foreligger der så en mangel i købelovens forstand, ved køb af en familiehund? Nej, det gør der ikke! Den pågældende hund kan jo udmærket fungere som en sund og glad familiehund. Den har en skønhedsfejl, hvilket en familiehund gerne må have.

Det samme gør sig gældende for en hund der f.eks. mangler en eller flere præmolærer (de små kindtænder) i den ene side, men ellers er sund og trivelig. Her er der for en familiehunds vedkommende heller ikke tale om en mangel der giver ret til erstatning eller godtgørelse. Noget andet gør sig gældende hvis hunden er solgt som udstillingshund. Dette fordi det i

racestandarden for den specifikke hund, kan være specificeret at selv manglen på en P1 er diskvalificerende grund. I dette tilfælde er der tale om en mangel, hvor køber kan gøre mangelsansvar gældende.

Mange opdrættere tror fejlagtigt, at det er opdrætteren der afgør hvad køber skal vælge som erstatning. Det er det ikke og jf. købeloven er det køberen der vælger, hvorvidt der skal ske en afhjælpning af manglen, f.eks. gennem et passende afslag i købesummen, eller om købet ønskes hævet, hvorfor opdrætter skal betale det fulde beløb retur. I et sådan tilfælde skal køber levere hunden retur, man kan nemlig ikke hæve købet og samtidig beholde hunden. Ønsker køber at beholde hunden, kan der gives et forholdsmæssigt nedslag i købesummen.

Noget af det eneste der findes en fast pris på i forbindelse med et forholdsmæssigt nedslag i pris, er kryptokisme, hvilket er en mangel som opdrætteren hæfter for. Her er der præcedens for at der betales 1/3 af hundens købspris tilbage. En evt. operation af hunden foregår for købers regning. Hvis en testikel ikke er på plads ved købstidspunktet, bør dette skrives i købsaftalen. I det tilfælde at man er klar over at hunden forbliver kryptoki, kan man vælge at sælge hunden 1/3 billigere end ellers.

Købeloven taler om 'salgsgegenstandens overensstemmelse'. Det betyder, at har du f.eks. købt en pakke kaffe der smager mere af te end af kaffe, så svarer salgsgegenstanden ikke overens med det man har købt det som. Er familiehunden f.eks. bange for sin egen skygge og har været det fra dag 1, så er den ikke egnet som familiehund og svarer ikke overens med salgsgegenstanden og det formål den er købt som.

Det er altid en afvejning hvornår der foreligger en fejl eller mangel der kan lægge opdrætteren til last og hvornår der foreligger en mangel som køber selv er skyld i. Det er nogle gange meget vanskeligt at afgøre. En ting er dog jf. købeloven nem at afgøre, nemlig formodningsreglen.

Formodningsreglen siger, at en mangel der viser sig indenfor de første 6 måneder efter købet, altid er en mangel der stammer fra opdrætteren. Det betyder, at det i de første 6 måneder efter købet, er opdrætteren der skal kunne bevise, at hunden ikke havde den pågældende mangel med hjemmefra. Efter de første 6 måneder er det køber der skal sandsynliggøre og bevise, at det er opdrætterens skyld at manglen er tilstede.

For en hvalps vedkommende er det stort set umuligt for opdrætteren at bevise, at den pågældende hvalpe ikke havde en evt. mangel med fra opdrætteren, hvorfor denne stort set altid drages til ansvar for en mangel der opstår i de første 6 måneder.

Formodningsreglen gælder også når en hvalp aflives indenfor 6 måneder. F.eks. grundet svær HD efter udtalelse fra købers dyrlæge, hvori dyrlægen fastslår at det vil være i strid med dyreværnsloven at lade hunden leve videre, da den er plaget af sygdom. Dette også selv om opdrætter ikke er blevet kontaktet, da dyrebeskyttelsesloven i et sådan tilfælde har forrang for købeloven.

Hvis overhovedet muligt, er det køberens pligt at påklage en fejl eller mangel overfor opdrætteren så snart den konstateres. Såfremt køber ikke meddeler opdrætter at der er noget galt kan køber forspilde deres rettighed for at påklage fejlen eller manglen.

I tilfælde af tvivl mellem fagfolk, f.eks. hvor købers og opdrætters dyrlæge og/eller specialist er uenige om hvorvidt hunden fejler noget eller har en mangel, vil DKK's Klagenævn, evt. med hjælp fra yderligere specialister, vurdere hvorvidt dette kan lægges opdrætteren til last. Det er kun i det tilfælde, at opdrætteren kan lægges til last for fejlen eller manglen, at opdrætteren kan kræves tilbagebetaling.

Det anses for rimeligt, at opdrætter har en professionel interesse i at følge op på kuldets sundhed, altså at se hvordan hvalpene udvikler sig og hvad kullet bliver til avls- og racemæssigt. Det betyder, at man som opdrætter godt kan udtrykke *ønske* om at hunden f.eks. udstilles en enkelt gang, at den øjenlyses og/eller HD fotograferes. Dette også uden at komme i uoverensstemmelse med købeloven og/eller give nedslag i prisen. Det er en forudsætning for købet, at køber gøres bekendt med dette ønske inden købsaftalen indgås.

Generel fraskrivning af ansvar

Det er ikke tilladt at lave generelle fraskrivninger af ansvar i forbrugerkøb. Det vil sige, at man f.eks. ikke kan fraskrive sig ansvaret for at en hanhund bliver kryptokid; at pelsen ikke bliver som normalt for racen; at den ikke er egnet som f.eks. familiehund. Man kan dog godt lave enkeltfraskrivninger af ansvar, f.eks. at hvalpen på købstidspunktet har en fejl som køber er gjort bekendt med. En sådan enkeltfraskrivning kan køber ikke senere påklage. En undtagelse er, hvis opdrætteren, gennem specifik viden om racen, ikke har opfyldt sin loyale oplysningspligt og handlet ordentligt og redeligt. Det er dog svært for en køber at bevise, hvorvidt en opdrætter vidste eller burde have vidst det pågældende.

Depositum

Det anbefales at en aftale om køb af hvalp først indgås ved underskrift af købsaftalen. Samtidig anbefales det, at købsaftalen først underskrives når hvalpen afhentes og betales. Opkræves der depositum anbefales det at lave en 'dags dato' blanket på en "endnu ubestemt hvalp af kuld født den og den dato, aconto betalt..."

Hvis man alligevel ikke ønsker at sælge til en kommende køber, der allerede har betalt et depositum, skal man hurtigst muligt meddele dette og straks betale det fulde beløb tilbage.

Er situationen at den kommende køber fortryder, har køber ikke krav på at få tilbagebetalt et evt. depositum.

Det skal understreges, at formålet med indbetaling af et depositum er at forpligte parterne overfor hinanden. Depositummets størrelse skal altså være rimeligt i forhold til den endelige købspris og et beløb på 10-20% af den endelige købspris regnes for at være rimeligt.

Dele-eje af hund

Der laves ofte aftaler mellem køber og opdrætter omkring dele-eje, hvor køber afholder udgifter og opdrætter står som underskriftsberettiget ejer. Dermed er det opdrætter der

kontrollerer hunden avlsmæssigt. Er der tale om et forhold, hvor man som opdrætter forsøger at udnytte, at man er den stærke part i et forbrugerkøb, er det, jf. købeloven et forhold der karakteriseres som åbenlyst urimeligt. Det understreges i den forbindelse, at opdrættere der opfører sig på denne måde overfor hvalpekøbere, er til skade for DKK og den respektive specialklub.

Brug af DKK købsaftaler

Fra d. 1. september 2015 bliver det obligatorisk at bruge DKK købsaftale i al handel med DKK stambogsførte hvalpe.

Vigtigt at vide:

- Gør det tydeligt for køber, at der ikke foreligger en aftale om køb før end efter købsaftalens underskrift (og hvalpen er betalt).
- Købeloven indeholder en 2 års reklamationsret – 2 år fra man køber hunden, også hvis man køber en hund på 1 år, eller en voksen hund på 5 år.
- I henhold til købeloven har køber ikke returret og kan ikke som udgangspunkt levere hvalpen tilbage i forventning om at få tilbagebetalt købesummen.
- En aftale om forkøbsret bør altid indeholde et aftalt beløb.
- Købelovens regler kan ikke fraviges gennem f.eks. erstatningshvalp. Laves der en sådan aftale, har køber 2 års reklamationsret på ny.
- Betegnelsen "fuld pris" dækker over racens normalpris (gennemsnittet af de priser man får opgivet ved f.eks. at ringe rundt til 5 forskellige opdrættere).
- Reducerer man prisen på f.eks. en hvalp med en kendt mangel, er man bedre stillet i en evt. senere sag om denne mangel.
- Hvis du som opdrætter ikke er vidende om, eller burde have vidst, at hunden ville udvikle en sygdom, f.eks. allergi, kan køber ikke kræve at du f.eks. skal tilbagebetale dyrlægeregninger. Køber kan kræve f.eks. et forholdsmæssigt nedslag i salgsprisen, eller lade handlen gå tilbage.
- Opdrætter kan stille krav om undersøgelse hos egen specialist (for opdrætters regning), inden en afgørelse om f.eks. forholdsmæssigt nedslag i pris. Får opdrætter ikke mulighed for dette kan det resultere i, at køber ikke får medhold i en evt. sag i DKK Klagenævnet.
- Har man som opdrætter et kennelmærke, opdrætter man jævnligt hvalpe og har man en hjemmeside der beskriver ens virke, så opfattes man af forbrugerklagenævnet som erhvervsdrivende.

Jørgen Hindse fortæller: "Vi har ikke ret mange klagenævnsager i DKK. Der opdrættes godt 20.000 hunde om året i DKK regi. Vi tror at de ca. 17.000 bliver solgt, mens de resterende f.eks. byttes eller beholdes af opdrætteren. Af de ca. 17.000 årlige handler behandler vi ca. 50 sager i klagenævnet."

DKK's klagenævn fungerer som en pendant til det offentlige forbrugerklagenævn og giver hundefolk mulighed for at få deres klager behandlet i deres egen organisation. Det koster et gebyr på kr. 500 at få behandlet en klage hos DKK's klagenævn. Dette beløb refunderes såfremt klageren får medhold.

En gang i mellem afsiges der kendelser i DKK's Klagenævn som den ene af parterne ikke vil finde sig i. Som oftest er det sælger der ikke vil finde sig i at skulle betale penge tilbage. Der har været anlagt 5 retssager mod DKK i anledning af Klagenævnsafgørelser. Disse vedrører alle de sanktioner der udmåles af DKK's Disciplinærnævn hvis man f.eks. ikke efterlever en Klagenævnsafgørelse, f.eks. en eksklusion af DKK for en periode.